Koordynacja systemów zabezpieczenia społecznego

Informacja dla osób bezrobotnych z prawem do zasiłku zainteresowanych podjęciem pracy w krajach Unii Europejskiej

W dniu 1 maja 2010 r. weszła w życie reforma sytemu koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, a miejsce rozporządzeń 1408/71 i 574/72 zajęły odpowiednio:

rozporządzenie Rady i Parlamentu Europejskiego (WE) nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego - jako nowe rozporządzenie podstawowe,

rozporządzenie Rady i Parlamentu Europejskiego nr 987/2009 z dnia 16 września 2009 r. dotyczące wykonywania rozporządzenia (WE) nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego - jako nowe rozporządzenie wykonawcze.

Najistotniejsze zmiany jakie zaszły w ramach nowych przepisów to m. in.:

1. Możliwość potwierdzenia okresu pracy za granicą wykonywanej na własny rachunek (samozatrudnienie), a tym samym zaliczenie go do okresu ubezpieczenia, który niezbędny jest do ustalenia świadczeń z tytułu bezrobocia.
2. Okres pobierania zasiłku transferowego w kraju poszukiwania zatrudnienia wynosi 3 miesiące, lecz może zostać wydłużony maksymalnie do 6 miesięcy.
3. Zasiłek transferowany wypłacany będzie bezpośrednio przez instytucję właściwą na konto bezrobotnego.
4. Możliwość rejestracji osoby w 2 państwach jednocześnie - jako osoby bezrobotnej tam gdzie pobiera zasiłek oraz jako poszukującego pracy w kraju ostatniego zatrudnienia.
5. Zastąpienie dotychczasowych formularzy z serii E 300, poniższymi dokumentami:
   - **PD U1** (odpowiednik formularza E 301)
   - **PD U2** (odpowiednik formularza E 303)
   - **PD U3** (informacja dla osoby o tym, że WUP poinformował odpowiednią informację właściwą o okolicznościach mających wpływ na prawo do świadczeń, np. o zgłoszonej chorobie).
6. Możliwość ubiegania się o formularz potwierdzający okresy zatrudnienia/ubezpieczenia pomiędzy instytucjami za pomocą formularza SED.

Na wprowadzenie w życie zmian związanych z nowymi przepisami przewidziano dwuletni okres przejściowy, który trwać będzie od **01.05.2010 r**. do **30.04.2012 r.**

UWAGA: W przypadku Szwajcarii oraz państw EOG nie należących do UE (Norwegia, Islandia, Lichtenstein) stosowane będą przepisy wynikające z dotychczasowych Rozporządzeń Rady - Nr 1408/71 oraz 574/72.

Nowe rozporządzenia unijne, które wchodzą w życie dnia 1 maja 2010 r.:

1. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady Nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 roku w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej, L166/1 z dnia 30 kwietnia 2004 r.).
2. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 988/2009 z dnia 16 września 2009 roku zmieniające rozporządzenie WE Nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz.U.WE.L284 z dnia 30 października 2009 r.)

3. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 987/2009 z dnia 16 września 2009 roku dotyczące wykonywania rozporządzenia WE Nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz.U.WE.L284 z dnia 30 października 2009 r.).

UWAGA: w Szwajcarii oraz w krajach EOG (Islandia, Norwegia, Lichtenstein) będą obowiązywały dotychczasowe przepisy.

- Jeśli osoba pracująca w krajach UE powróci do kraju zamieszkania lub jest pracownikiem przygranicznym, zarejestruje się w powiatowym urzędzie pracy i zawnioskuje o przyznanie prawa do zasiłku dla bezrobotnych obowiązek potwierdzenia składek na wypadek bezrobocia leży po stronie wojewódzkiego urzędu pracy, a nie – jak do tej pory – po stronie bezrobotnego.
- Formularze E301, E302, E303 zastąpione przez dokumenty typu „SED" oraz „U":

1. od 1 maja 2010 r. wychodzą z obrotu prawnego formularze z serii E300,
2. zastąpią je dokumenty przesyłane drogą elektroniczną o nazwie „SED" przeznaczone tylko i wyłącznie do wiadomości pracowników wojewódzkich urzędów pracy,
3. powiatowe urzędy pracy będą musiały uwzględniać okresy ubezpieczenia w krajach UE wskazane w zaświadczeniach wydawanych na podstawie dokumentów SED,
4. osoba powracająca/przygraniczna może sama pozyskać dokument potwierdzający okresy ubezpieczenia na wypadek bezrobocia o nazwie „U1" (dawne E301). W przypadku kiedy będzie rejestrować się z tym dokumentem powiatowy urząd pracy kieruje bezrobotnego do wojewódzkiego urzędu pracy,
5. Dokument o nazwie „U2" (dawne E303 – transfer), z którym bezrobotny zgłosi się do powiatowego urzędu pracy musi być niezwłocznie przekazany wraz z zaświadczeniem o rejestracji jako poszukujący pracy do wojewódzkiego urzędu pracy.

- Transfery zasiłków z/do UE będą przeprowadzane bez uczestnictwa powiatowych urzędów pracy:

1. transferowane zasiłki będą wpłacane bezpośrednio na konto bezrobotnego przez instytucję przyznającą świadczenie. Nie ma więc potrzeby wydawania decyzji administracyjnych związanych z transferem zasiłku. Transfer może być wydłużony za zgoda państwa wypłacającego do 6 miesięcy,
2. instytucja wypłacająca zasiłek transferowy może żądać za pośrednictwem wojewódzkich urzędów pracy od powiatowych urzędów pracy comiesięcznych raportów o bezrobotnym pobierającym świadczenie (czy jest nadal zarejestrowany jako poszukujący pracy, czy jest aktywizowany, czy miał propozycje pracy, itp.).

Nowe rozporządzenie wprowadza możliwość zwrotu zasiłku dla bezrobotnych z kraju ostatniego zatrudnienia państwu zamieszkania bezrobotnego (dotyczy tylko i wyłącznie pracowników powracających), tzn.:

- jeśli bezrobotny pracował za granicą w państwie UE do 12 miesięcy i otrzymał w Polsce zasiłek dla bezrobotnych Polska dostaje zwrot zasiłków za trzy miesiące w wysokości 100%wysokości świadczenia w Polsce,
- jeśli podczas ostatnich 24 miesięcy osoba posiada 12 i więcej miesięcy zatrudnienia w państwie UE, wówczas Polska dostaje zwrot za pięć miesięcy pobierania świadczenia w wysokości 100% wysokości świadczenia w Polsce.

1. Aby możliwe były zwroty wojewódzkie urzędy pracy muszą otrzymywać informacje od powiatowych urzędów pracy o realizacji (wypłacie lub wstrzymaniu) decyzji administracyjnych Marszałka Województwa.
2. Wojewódzkie urzędy pracy przesyłają co pół roku do Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej raporty sporządzane przez powiatowe urzędy pracy.

Druki dot. pozyskiwania dokumentów o nazwie „SED" oraz niezbędne oświadczenia wydawane w powiatowych urzędach pracy przy rejestracji. Jako dodatkową opcję dla bezrobotnego nowe rozporządzenie wprowadza możliwość rejestracji pracownika transgranicznego (powracający oraz przygraniczny) równocześnie w kraju zamieszkania jak i państwie zatrudnienia. Pierwszeństwo obowiązków bezrobotnego istnieje w państwie zamieszkania. Państwo ostatniego zatrudnienia powinno poinformować państwo zamieszkania o fakcie rejestracji osoby bezrobotnej. Nowe rozporządzenie wprowadza możliwość potwierdzania działalności gospodarczej w krajach UE lub w Polsce na drukach typu „SED" oraz „U1". Dwuletni okres przejściowy – do 30 kwietnia 2012 r. wojewódzkie urzędy pracy będą funkcjonowały zarówno na „ starych " jak i „ nowych " zasadach.

Formularz E-302:

Zgodnie z ust. 2 decyzji Komisji Administracyjnej ds. Koordynacji Systemów Zabezpieczenia Społecznego Nr E1 z dniem wejścia w życie rozporządzeń 883/2004 i 987/2009, standardowe dokumenty elektroniczne (SED) w wersji papierowej zastąpiły formularze z serii E wykorzystywane na podstawie rozporządzeń 1408/71 i 574/72. Oznacza to, że po dniu 1 maja 2010 roku wojewódzki urząd pracy nie powinien wydawać formularzy E-302. Treść dotychczasowego formularza E-302 została zawarta w dokumentach SED U004 i U006. Należy jednak zauważyć, że podobnie jak w przypadku dokumentu SED U002, przepisy rozporządzenia 987/2009 nie przewidują wydawania dokumentów SED U004 i U006 bezpośrednie zainteresowanemu. Oznacza to, że ww. dokumenty SED **mogą być wydane wyłącznie na wniosek instytucji właściwej wyrażony odpowiednio na dokumencie SED U003 lub U005.**

Dodatkowych informacji na temat koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego w zakresie świadczeń dla bezrobotnych, składania wniosków, wydawania formularzy z serii PD U oraz E 300 udziela:

Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie
Wydział Rynku Pracy
ul. Adama Stanisława Naruszewicza 11
35-055 Rzeszów
pok. nr 14 i 15
tel.(017) 743 28 09 lub (017) 743 28 10